

Telegraful Român.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Să urmeze faptele.

Sibiu, 18 Martie n.

De multă vreme, de patruzeci și câțiva de ani, nu s'a mai discutat la noi chestia de naționalitate cu atâtă obiectivitate și cu atâtă temeinicie, ca în ședințele din urmă ale dietei țării. A fost o curată emulație între oratori, silindu-se fiecare din ei să o prindă din partea ei cea adevărată, și să o prezinte ca o chestie astăzi de cea mai mare importanță, care negreșit *trebuie* să fie odată rezolvată.

Chiar și cei din opoziție, atât de înverșunați în contra contelui Tisza, ministrul-president al țării, nu au dificultat năzuințele acestuia de a împlini barem unele din dorințele poporului român din patria aceasta, ci s'au împedecat numai în forma, în felul cum a căutat contele Tisza să mulțumească pe Români.

Spuneau, că a fost o greșală, că ministrul nostru president a stat de vorbă cu membrii comitetului partidului național român, recunoscând prin aceasta legalitatea comitetului și tratând cu el ca egal cu egal, și că a fost o altă greșală, că tratativele cu Românii s'au ținut în zilele, în cari toate aparențele erau pe lângă presupunerea, că aceea ce face contele Tisza, face numai în urma situației politice externe, devenită neprielnică. În fond însă toți au recunoscut, că Românii *au* pretensiuni legitime, cari *trebuie* să fie acordate.

Am ajuns deci să vedem isgonită din dietă părerea de mai nainte, acceptată și reprezentată de toate guvernele și aprobată și sancționată de legislațiunea țării noastre, părerea, că după ce în statul ungar nu este decât o singură națiune alcătuitoare de stat, națiunea maghiară, din care fac parte toți cetățenii patriei, fără deosebire de limbă, — la noi *nu există* chestie de naționalitate. A fost politica aceasta într-o adevăr o politică reg. ung. de ștruț, cum spunea contele Tisza în una din memorabilele sale vorbiri, rostite în zilele din urmă în chestia de naționalitate, a fost concepția omului, care ținându-și ochii îndreptați spre pământ, afirmă sus și tare, că nu este soare pe ceriu, pentru că nu l' vede!

Când deci în dieta țării, în curs de două săptămâni, nu se vorbește decât despre chestia de naționalitate, rostindu-se vorbiri ca și cari de mult nu s'au mai auzit în frumosul și pomposul palat de pe malul Dunării din Budapesta, când oameni de greutate din tabăra celor mai neîmpăcați contrari politici ai contelui Tisza recunosc, că da, Românii li s'a făcut nedreptate în trecut și că în viitor trebuie altcum tratat cu ei: chestia de naționalitate nu mai poate fi ascunsă, nu mai poate fi negată, ci ea trebuie să fie rezolvată, fie după planul contelui Tisza, fie după planurile altora, însă spre mulțămirea tuturor.

Discuția probabil că va fi terminată astăzi, ori mâne, în dietă, acceptându-se

proiectul de rezoluțiune al deputatului Iakabffy, în care se aprobă întru toate pașii întreprinși de contele Stefan Tisza în chestia română, iar răspunsul seu din 20 Februarie rostit în dietă se ia la cunoștință. Cu acest act al dietei ungare e terminată însă nu mai discuția parlamentară în chestia română, iar chestia însași încă nu e rezolvată. De aceea, ținem să ne spunem părerea, că cu mult mai folositor pentru cauză era, dacă proiectul de rezoluțiune s'ar fi formulat în sensul, că guvernul să imputernicește, ca și până la perfecta înțelegere, la care va trebui să ajungă, mai curând ori mai târziu, cu fruntașii Românilor, se pună în aplicare imediat îmbunătățirile, pe cari contele Tisza le-a arătat în vorbirea din 20 Februarie n. ca necesare pentru liniștirea sufletească a poporului român din patrie. Făcându-se astfel, ar fi văzut poporul nostru, că nu se mai face numai paradă de vorbă în parlament cu privire la chestia națională română, ci dela vorbe se trece fără amânare la fapte.

Era bine, dacă guvernul primea un astfel de conclus, care era totuși oarecum obligator și pentru un eventual nou guvern. Dar lipsa lui nu înseamnă, că guvernul contelui Stefan Tisza nu ar putea să pună în aplicare și fără conclus parlamentar toate ameliorările sorții poporului român din patrie, pe terenul cultural și cel economic, pe cari atât de corect le-a precizat domnul ministru-president în vorbirea sa din 20 Februarie n. c. Și noi credem, că așa se va și face, pentru că așa e bine să se facă. Când guvernul constată, că în o anumită direcție s'a făcut nedreptate poporului român din patrie, care însă și din a sa parte a făcut greșală poate în altă direcție: datorința guvernului este de îndreptare el întâi greșala născută din vina sa, și apoi se aștepte îndreptare dela cel ce fusese neîndreptățit. Totdeauna cel mai tare are se facă începutul, când e vorba de restabilirea armoniei sufletești, fie între oameni, fie între popoare. De aceea, dorința noastră, și credem că nu greșim, când afirmăm, că dorința întregului popor român din patrie este, ca acum, după atâtea vorbe frumoase și înțelepte, rostite în dieta țării în chestia de naționalitate, *se urmeze faptele*, cari sunt mai elocvente decât cele mai frumoase vorbe.

Proiect de căsătorie. O sur-prindere mare se pregătește pe seama Europei. O telegramă din București ne spune, că Principele Ferdinand și Principesa Maria, Moștenitorii de tron ai României, pleacă mâne, Joi, la Berlin, iar de acolo pleacă la Petersburg, împreună cu fiul lor, Principele Carol, care-și face stagiul de un an în armata germană. Călătoria aceasta la Petersburg a familiei princiare române este adusă în legătură cu luarea în căsătorie a uneia din fiicele țarului Rusiei, din partea Principei Carol ai României.

„Nici o iotă“.

Sub titlul acesta publică «*Biserica și Școala*», din Arad, în numărul din urmă, un articol, cu al cărui conținut consimțim întru toate, fiind esprima în el și părerile noastre, din care motiv reproducem articolul în întregime, după cum urmează:

«Am stat ca simpli privitori la acțiunea de organizare a preoțimei, desfășurată în coloanele «*Revistei Preoților*», până ce agitația s'a scurs din alvia ei în basinelul anchetei constituite de acea Revistă. În acel basinel s'a cristalizat non possum-ul unei organizări extraconstituționale.

Am fi rămas și pe mai departe ca privitori, ca să evităm și aparența, că stăm în calea curentului, care ori este posibil, și atunci își află împlinirea, ori este imposibil, și atunci trebuie să cadă. Va se zică, nu prin învingeri, ci prin convingeri să se facă lumină în chestia organizării. Un confrate însă, care însemnează *at*, ajuns și el la convingere, că în cadrul canoanelor și al statutului organic nu se pot înființa reuniuni preoțești autonome, și neputându-se împăca cu ideea unei organizări interne între marginile legii existente, ridică în «*Revista Preoților*» chestia statutului organic, spre a se înartacula în el un singur paragraf, care să enunțe înființarea reuniunilor preoțești autonome. Acest salto mortale ne impune datoria de a ne preciza punctul de vedere.

Autorul sigur nu și-a dat seamă de prăpastia ce a deschis-o, când a atins aceasta chestie, căci altcum nu o făcea, nu putea se o face. Înarticularea unui singur paragraf în statutul organic înseamnă revizuirea lui. Aceasta o vrea confratele *at*? Sigur că nu.

Nu este aceasta completare, o desvoltare, ci o resturnare a temeliei, pe care ne-a așezat providențialul mitropolit Șaguna. A arunca în valurile agitațiilor de organizare aceasta sfântă moștenire este un păcat, care își poate afla scuza numai în necunoștința de cauză, căci dacă am presupune un gând premeditat, ar trebui să desnădăjduim în viitorul bisericii și a neamului nostru.

Statutul organic nu stă în calea unei organizări, dintră, își deschide porțile lui largi, am putea zice infinite, pentru toată nizuința de consolidare. Ceea ce vrei să faci în reuniune, poți face și în conferință preoțească, fără nou paragraf. Atunci la ce dară reuniunea? Este aceasta o tendință de «los von Rom»? Nu credem, ori câtă aparență are pentru aceasta tonul în care se invoacă o reuniune preoțească, pusă sub patronagiul ori paloșul organelor regnicolare de «streine limbi, de streine graiuri», — dar nu apostolești, ci polițienești. Repetăm, că nu vrem să credem așa ceva, ci mai curând credem, că este un gând pribeag, o rătăcire, ca a fiului rătăcit din evanghelie, să-ți părești patrimoniul, cu aceea deosebire, că aici nu mai e întoarcere,

Noi am zis, că stăm pe punctul de vedere al renașterii. Ni-s'a răspuns, că suntem întârziati, acțiunea de organizare debitată în coloanele «*Revistei Preoților*» nu este altceva, decât o acțiune de renaștere. Uite, si duo dicunt idem, non est idem. Noi am înțeles o renaștere internă, sufletească, o cultură religioasă, în sensul ideal al cuvântului, iar afirmativul nostru precursor înțelege o renoire a relațiilor sociale ale preoțimei, sintetizate în desfacerea de șirul bisericii, cu statutul organic, ori fără de statut organic, adică, ori băgam calul troian în statutul organic, ori eșim din statutul organic și ne renoim prin o nouă instituțiune extradominium.

Iată, că nu e același lucru ce zicem noi, și ce zic confratii dela «*R. P.*»

Am dori să fie trecută ca o fantomă ideea reformării statutului organic și să revenim la calmul discuțiilor, care ne va duce la întâlnire pe un teren comun și fără alterarea statutului organic.

Nu divizare, ci închiegare, iubii frați întru Cristos, căci un Cristos, o biserică avem, și nici o iotă nu se poate schimba din întregitatea ei.»

Chestia română în dietă.

(Urmare.)

În ședința de Vineri, 13 Martie n. a vorbit la răspunsul domnului ministru president Ștefan Tisza, dat în chestia tratativelor cu Românii, mai întâi deputatul Dr. Rudoľf Schuller, care apreciază chestia din punct de vedere săseesc. Spune, că politica Sașilor a fost totdeauna o politică de loialitate, — loială are să fie deci politica lor și față de împăcarea cu Românii. Chestia de naționalitate e o chestie de sentimente, iar sentimentele nu să pot înăbuși, decât poate pe vreme scurtă numai. Crede, că ar fi o fericire pentru Maghiari, dacă peste noapte naționalitățile ar putea fi contopite, dar după ce lucrul acesta este imposibil, Maghiarii *trebuie* să păsească pe calea politicii reale în chestia de naționalitate. Legea despre maghiarizarea numirilor de localități și legăa școlară sunt vătămătoare pentru naționalități. Nu sunt naționalitățile contrare iatăării limbei maghiare, ci sunt contrare numai măsurii în care are să fie iatăată limba maghiară în școala populară. Călea pe care a apuca domnul ministru president în chestia de naționalitate, e bună, și răspunsul dat la interpelarea făcută li ia la cunoștință.

Vorbește apoi contele *Károlyi Mihály*, șeful independenților. Singurul dintre oratorii, cari s'au pronunțat în chestia din discuție, din vorbele căruia se poate constata, că nu are simpatii pentru Români. De sine înțeles, că în prima linie nu are simpatii pentru contele Tisza, pe care l' scoate vinovat, fiindcă a intrat în pertractări cu comitetul unui partid, care e disolvat prin ordin ministerial. Nu aprobă însă intrarea contelui Tisza în tratări cu Românii nici din motive, că tratativele s'au purtat într-o vreme, când situația politică esternă era de așa, încât ușor se putea presupune, că tratativele sunt influențate din afară. Nu vede, că Românii și-ar mai fi moderat pretenșiunile în urma pertractărilor avute cu contele Tisza. Sunt tot cei vechi. Deci nu le compet concesiuni. Statul nu poate intra în pertractări cu cetățenii săi. Are să le deo aceea ce e legal, fără pact pe baza legii. Nemulțumirile Românilor sunt și ale Maghiarilor, și ele au se d'spară deodată cu democratizarea vieții publice. Nu ia la cunoștință răspunsul ministrului president.

Nr. 64/1914.

(425) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal în comuna bisericească gr. or. română clasa III. Certegea, din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sunt: jumătate din venitele parohiale și ajutorul dela stat pentru capelan.

Doritorii a ocupa acest post să trimită până la termenul convenit, rugărilor concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrisul oficiu, și să se prezinte la biserică spre cunoaștere, cântare și eventuală servire.

Câmpeni, 26 Febr. 1914.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 92/1914.

(424) 1-3

Concurs repetit.

Pe baza ordinului consistorial Nr. 1070 Bis. se publică al III-a concurs pentru întregirea parohiei vacante Almașul sec cu filia Cozia cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Deva, la 22 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 227/1914.

(426) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II Aita mare, cu filiile Aita medie, Aita seacă, Baraolt, Buduș, Chepeș și Micloșoara se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila incuviințare a protopresbiterului în vre-o Duminică sau sărbătoare în Aita mare (Nagyjta, gara Apacza) spre a cânta, celebra sau cuvânta, înaintându-și documentele recerute în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bereczk.

Bretcov, (Bereczk) 24 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Aproviziune:
20,000 buc.

Trandafiri
cu trupini înalte
mai buni și mai ieftini la
FISCHER & Co.
școală pomologică și de viticultură
în (Aiud) Nagyenyed.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare:

Insemnările unui trecător

de

Octavian Goga.

Crâmpie din sbuciumările dela noi.

Prețul 3 cor. + porto postal 30 fl.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu, se află de vânzare:

ALBUM

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

„BIBLIOTECA ȘAGUNA“
REDACTATĂ DE **Dr. I. LUPAȘ, SĂLIȘTE**A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană, în Sibiu

Nr. 1.

Insemnătatea bisericii

Nr. 2.

Despre pocăință

Nr. 3.

La ziua sf. Andreiu

Nr. 4-5

Temeliile traiului nostru

Nr. 6-7.

Sfânta Scriptură
în limba românească

Prețul à 10 fl. + porto 5 fl.

Nr. 8-9-10.

Spice

din istoria noastră bisericească

Nr. 11-12.

Calea bisericii

prelucrată și întregită

după episcopul Nicodim din Huși.

Nr. 13-15.

Vieța

unei mame credincioase

de

Dr. I. Lupaș.

Prețul à 20 fl. + porto 5 fl.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu:

Pocăiții.

Studiu pentru combaterea sectei pocăiților

de

Dr. Sebastian Stanca.

Prețul: 4 cor. + porto 20 fl.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

Orfanii Neamului

Roman naționalist

de

N. Rădulescu-Niger.

Prețul: 4 cor. + 20 fl. porto.

AVIZ!

Subscrisul aduc la cunoștința Onor. public, că am deschis în Sibiu, Str. Gării (Bahugasse) Nr. 5

Cârciumă, Hală de bere, Restaurant.

In acest local se vor găsi în tot timpul beuturi bune și curate, precum și mâncări calde și reci bine pregătite și gustoase.

Se fac abonamente pentru Onoratul public d'n Sibiu cu cele mai moderate prețuri. Rog încercați și Vă veți convinge.

Cu toată stima: **Maxim Macarie,**
Hotelier.

(423) 2-12

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Călințarul arhidiecezan

pe anul 1914

cu Șematismul autentic al bisericii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fl, plus porto postal 20 fl.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIAlegătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.****REVERENZI!**

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.**La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU**

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 34-

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.